СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Методика навчання природознавства»

Компонента освітньої програми — *вибіркова* (3 кредити)

Освітньо-професійна програма	Середня освіта (Географія)
Спеціальність	014.07 Середня освіта (Географія)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача (-ів)	Ковбінька Галина Дмитрівна, к.геогр.н.
Контактний тел.	+380509129028
E-mail:	g.kovbinka@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	
Консультації	Очні консультації – вівторок 13.00–14.30 (за попередньою домовленістю); Онлайн консультації – четвер 14.40–15.30

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основна мета дисципліни: формування у студентів системи теоретичних знань і практичних умінь, необхідних для організації ефективного процесу навчання природознавства учнів початкової школи, а також формування готовності до реалізації завдань природничої освітньої галузі в умовах Нової української школи.

Завдання.

- Сформувати у студентів знання про природознавство як навчальний предмет, його мету, завдання і зміст у структурі початкової освіти.
- Ознайомити студентів з історією становлення і сучасними тенденціями розвитку методики навчання природознавства.
- Сформувати уміння реалізовувати дидактичні принципи навчання природознавства.
- Навчити добирати й раціонально поєднувати методи, форми та засоби навчання природознавства відповідно до мети уроку.
- Сформувати уміння проєктувати, готувати й проводити уроки природознавства різних типів, екскурсії, предметні уроки.
- Розвинути вміння організовувати спостереження, досліди та практичні роботи учнів у процесі вивчення природознавства.
- Сформувати уміння планувати й проводити позакласну роботу природознавчого спрямування.
- Сформувати уміння здійснювати контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів з природознавства відповідно до вимог НУШ.
- Виховати у студентів дослідницьку культуру, творчий підхід до організації навчання природознавства й екологічну свідомість.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ НАВЧАННЯ ПРИРОДОЗНАВСТВА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	
Тема 1	Природознавство як навчальний предмет у системі початкової освіти
Тема 2	Історія становлення і розвитку методики навчання природознавства

Тема 3	Дидактичні принципи навчання природознавства
Тема 4	Методи навчання природознавства
Тема 5	Форми організації навчання природознавства
МОДУЛЬ 2. ТЕХНОЛОГІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ПРИРОДОЗНАВСТВА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	
Тема 6	Засоби навчання природознавства
Тема 7	Формування природознавчих понять у молодших школярів
Тема 8	Методика проведення спостережень і дослідів у процесі вивчення природознавства
Тема 9	Позакласна робота з природознавства
Тема 10	Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів з природознавства

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Під час викладання курсу «Методика навчання природознавства» залучається низка сучасних освітніх технологій, зокрема, інтерактивні заняття (дискусійні групи, заняття з навчанням одних студентів іншими), практико орієнтовані заняття з розробки уроків і екскурсій, елементи педагогічної практики.

Форми організації навчальної роботи загальні (групові/індивідуальні, аудиторні/позааудиторні); конкретні (лекції, практичні заняття, індивідуальна/групова консультація, виконання самостійних/індивідуальних дослідницьких завдань).

Під час вивчення курсу доцільно використовувати наступні методи навчання:

- словесні (лекція, бесіда з елементами дискусії, пояснення) — для проведення лекційних занять;
- наочні методи (демонстрація, ілюстрація, спостереження, презентації, відеоматеріали) — переважно для практичних занять;
- практичні методи (дослід, практична робота, моделювання, розробка уроків і екскурсій);
- інтерактивні методи й технології навчання природознавства;
- навчально-рольова дискусія, аналіз уроків і фрагментів занять;
- проєктний та дослідницький методи;
- аналіз джерел і фахової літератури;
- самостійна робота у формі анотацій, презентацій та ілюстративних матеріалів;
- електронне навчання на платформі Moodle (https://moodle.chnu.edu.ua).

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Форми поточного контролю: усні й письмові відповіді на питання, письмові відповіді на поточний тестовий контроль; перевірка виконання завдань, ходу самостійної роботи, контрольні й модульні письмові роботи.

- для контролю засвоєння лекційного матеріалу: письмові модульні контрольні роботи; поточне тестування; оцінка за індивідуальне навчальне завдання;
- для контролю і оцінювання практичних робіт: практична перевірка і оцінювання кожної практичної роботи;
- додатково: звіти, реферати, проєкти (наскрізні, індивідуальні та командні); поточний і підсумковий тестовий контроль.

З навчальної дисципліни навчальним планом передбачена форма контролю — тестовий залік. Електронний контроль виконання завдань з курсу представлений на платформі https://moodle.chnu.edu.ua

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань студента. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та інших видів занять,

самостійної роботи і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Підсумковий контроль проводиться задля оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

Загальна кількість балів, яку студент може отримати впродовж семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає за поточними видами контролю та 40 балів — у процесі підсумкового контролю (заліку). Максимальна кількість балів за змістовий модуль 1 становить 30 балів, за змістовий модуль 2 — 30 балів.

*Підсумковий контроль — **тестовий залік.***

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Студент, який упродовж нормативного терміну вивчення дисципліни набрав не менше 50 балів і виконав навантаження за всіма кредитами, має можливість не складати залік і отримати набрану кількість балів як підсумкову оцінку або складати залік заради підвищення свого рейтингу з дисципліни. Студент, який набрав менше 35 балів, не допускається до складання заліку.

Студент, який не отримав позитивні оцінки за підсумками роботи над кожним модулем, вважається не атестованим та не допускається до складання заліку. Допущеним до складання заліку студент може бути лише у разі відпрацювання всього матеріалу, передбаченого навчальним планом у повному обсязі, або тієї частини навчального матеріалу, за яку отримано незадовільну оцінку чи за якою він не атестований.

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання, за умови, що кожна тема повинна бути здана хоча би на мінімальну оцінку. Роботи, які здаються невчасно без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання рубіжних контролів (модулів) відбувається за дозволом лектора за наявності документів, що підтверджують поважні причини. Студенти повинні виконувати всі роботи самостійно, без допомоги сторонніх осіб чи використання заборонених джерел (у тому числі різних девайсів). При дистанційному навчанні або онлайн-тестах заборонено користуватися матеріалами, не передбаченими правилами проведення оцінювання (пошуковими системами, готовими відповідями тощо). У разі виявлення таких порушень роботи не оцінюватимуться, а результати анулюються.

Відвідування занять (лекційних і практичних) є обов'язковим. За об'єктивних причин (хвороба, академічна мобільність) навчання може відвідуватися індивідуально в онлайн-формі за попередження викладача.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні освітнього компонента регламентовано чинними документами ЧНУ:

«Кодекс академічної доброчесності та етики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti-ta-etyky-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriia-fedkovycha/

«Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyiavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/

«Політика використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному

університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polityka-vykorystannia-shtuchnoho-intelektu-v-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha-zi-zminamy-zatverdzhenymy-vchenoiu-radoiu-chnu-imeni-yuriia-fedkovycha/

Використання здобувачами освіти інструментів штучного інтелекту (ШІ) під час виконання навчальних завдань:

- допускається за умови дотримання принципів академічної доброчесності (здобувач освіти несе відповідальність за зміст, достовірність і результати поданої роботи, а у разі використання ШІ зобов'язаний зазначити факт і спосіб його застосування);
- не допускається використання ШІ як заміни самостійного виконання завдань або з метою порушення вимог академічної доброчесності;
- додаткові обмеження чи вимоги щодо використання ШІ можуть визначатися викладачем для конкретних видів навчальної діяльності відповідно до особливостей дисципліни.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Байбара Т. М. Методика навчання природознавства в початкових класах: навч. посіб. Київ: Веселка, 1998. 334 с.
2. Нарочна Л. К., Ковальчук Г. В., Гончарова К. Д. Методика викладання природознавства: навч. посіб. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ: Вища школа, 1990. 302 с.
3. Гільберг Т. Г. Методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу: навчально-методичний посібник. Київ: Генеза, 2020. 256 с.
4. Гільберг Т. Г. Методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 3–4 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу: навчально-методичний посібник. Київ: Генеза, 2020.
5. Литвин О. П. Практикум з методики навчання природознавства. Біла Церква, 2013. 64 с.
6. Волошина Г. П. Дидактичні засади навчання природознавства в початковій школі: навч.-метод. посіб. Умань, 2015.
7. Ковальчук Г. В. Основи природознавства з методикою викладання: навч. посіб. Київ, 2005.
8. Пруцакова О. Л. Формування екологічної компетентності учнів початкової школи: метод. посіб. Київ, 2018.
9. Типова освітня програма для 1–4 класів закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Р. Б. Шияна (затв. наказом МОН України № 743 від 12.08.2022).
10. Концепція «Нова українська школа» / Міністерство освіти і науки України, 2016.